

Бог і Батьківщина

473.

ЧИТАННЯ

85218 / 19

30522

БОГ
і
БАТЬКІВЩИНА

573

За Сурманом

Ч. 19 / ЖОВКВА / 1939

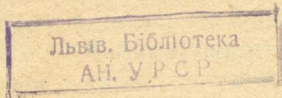
ЗА БЛАГОСЛОВЕННЯМ ДУХОВНОЇ ВЛАДИ

Printed in Poland

Редактор: о. Никита Микола Федорович ЧСВВ.
Друкарня і Видавництво оо. Василіян у Жовкві.

Redaktor: o. Nykyta Mykoła Fedorowycz CzSWW.
Drukarnia i Wydawnictwo оо. Bazylianów w Zółkwi.

БОГ І БАТЬКІВЩИНА

В теперішніх часах, коли переживаємо тяжкі для нас усіх хвилини, але разом і цікаві — не від речі буде застановитись над цими двома поняттями: Бог і Батьківщина.

Кожний з нас, духовник чи світський, інтелігент, селянин, робітник, багатий, бідний і безробітний — усі ми більш-менш свідомі того, до чого змагаємо, чого бажаємо, що леліємо. Змагаємо всі — до вивольнення з червоного ярма українського народу над Дніпром-Славутою. Змагаємо до того, хочемо того, ждемо того. Ждемо кінця червоної тиранії на Україні. І тільки одиниці, темні, загулюкані, не беруть у тому змаганні участі — думкою, симпатіями. Це полова, що її носить вітер сюди й туди.

Усі ми переконані, що полова в бурхливих часах відлетить і залишиться здорове зерно, цінне, ядерне... Відпадуть усі ті ледарі, що неспосібні ні ділом, ні думкою любити все що своє і рідне. — Чиж можна за ними жаліти?

Пригадаймо собі, скільки жерть віддала наша земля на своєму історичному шляху! Скільки цінних, здорових, вірних синів полягло в боях з дикими кочевими ордами в степах, у війнах і козацьких виправах на татар, турків, у холодній Московії і т. п. А скільки жерть забрала світова хуртовина, а потім змагання з червоною навалою? Скільки дорогих

батьків, братів і синів потратили ми в тім тяжкім часі! Проте — нарід залишився і росте в силу, а дорогі жертви стали для нього джерелом його невміручости, витривалости й слави.

Батьківщина... Яке велике, яке гарне це слово! Скільки прегарного змісту в цьому слові!.. Скільки смутків, радощів і надій звязалось з цим словом: Батьківщина... Скільки сердець тремтить і живіше бється на згадку про це слово! Скільки почувань, скільки бажань, скільки плянів в умах і серцях кожного народу під сонцем — родить це слово: Батьківщина, любов, служба, жертва для неї..

* * *

Ми, українці, у своїй любові до свого народу — дуже часто забуваємо на одну велику істину, а саме, що ні-один нарід у світі не є паном своєї долі, не є ковалем свого щастя. Ми, українці, у своїй любові до свого народу, в своїй праці для нього, в хвилях його невдач і смутків — забуваємо, що є Хтось, хто рядить, кермує долею народів, і долею нашого народу. Що Він рядить усім мудро, свято і справедливо.

Хто це?

Великий, всемогучий, всевідучий Бог!

Бог рішає про долю всіх народів і держав світу, Бог усім премудро управляє.

Погляньмо на гльоб, на малий науковий прилад, добре знаний тим, що скінчили хочби вселюдну школу. Це скісно уставлена куля з текстури, що представляє нам в смішно малому поменшенні нашу землю, всі краї і моря на ній. Голуба краска — це моря, а решта, це суша, це пять частей світу, гейби пару островів серед безмірного океану вод.

Пошукаймо на цім гльобі-кулі Европу, а в ній —

українських земель. Ось вони: на східніх межах Європи, шостої частини усїєї суші, обабіч Дніпра-Славути бачимо нашу Україну! Така велика, така багата і гарна — та закріпощена, в червонім ярмі, в кігтях Москви. Але вона, Україна, мимо цього з мапи Європи не зникла — й не зникне! Ніяка сила не зітре її з лица землі — як така буде Божа воля.

Крім Європи бачимо на цім гльобі Азію, Аффрику, Америку й Австралію. На всїх частинах суші — є окремі держави: малі, великі, середущі. А кожна з тих держав — має свою долю, своє призначення від Бога. Кожна мала свій початок і матиме свій кінець, свій упадок. Бо як одиницям, так і державам дав Господь свій вік, свій час.

Тепер відвернім наш зір від землі, і подумаймо: чи цей малий гльоб, що представляє нашу землю, чи це вже все? Чи те вже вселенна?.. Ні! Це тільки одна планета з безмежного всесвіту. — Наша земля в громаді тіл небесних — це тільки одно звено, це малесеньке зеренце піску, це дрібний пил — супроти всесвіту... Бо зірки на небі — це ніщо інше, тільки велитенські сонця, але так далеко віддалені від землі, що ніччю тільки кліпають до нас... Навколо таких зірок кружляють небесні планети, для нашого ока невидимі, от так, як наша земля навколо сонця.

Кружляють із неімовірною скорістю, а кожна має свою визначену дорогу. Одна одній на шляху не стає, не заваджає. Хто був уперве на рухливій вулиці великого міста і бачив той рух людей, авт, повозок, возів, трамваїв, наколесників і т. п., то аж завороту голови діставав і дивувався, як люди дають собі раду в такій суматосі...

Але в небесному просторі — небесних тіл багато-багато більше, ніж людей, авт, возів, наколесників і трамваїв на найрухливішій вулиці найбільшого міста! А рухи небесних тіл в тисячі й мільйони раз

скоріші, та катастроф там не буває! Кожний, хто це пізнає, застановиться і скаже:

Є безперечно Той, що сотворив вселенну, а в ній і нашу землю. Є вічний, незмінний, всемогутній і всезнаючий Бог. І тільки немудрий цьому заперечить.

Коли Ти, Дорогий Читачу, прочитаєш ці слова, то певно подумаєш собі так: »Навіщо мене переко-нувати, що Бог є, коли я про це знаю, вірю в це, бо чув у церкві й читав про це багато разів? А коли книжечку почалось про Україну, її долю то краще про неї писати б...«

На те мусимо відповісти так:

Не перечимо, що українці вірять у Бога. Якщо є деякі »недовірки«, то їх дуже небагато. Більше вже таких, що вдають недовірків, бо думають, що їх люди матимуть за »поступовців«. Отже вдають недовірків і залюбки кажуть, буцім існує тільки »ма-терія«, а як вона скінчиться, то всему кінець. Натомість, як такий, що вдає недовірка, попаде в яке нещастя, чи небезпеку, то тоді забуває за свою »поступовість« — і починає молитись і вдаватись до Бога по порятунок.

Ми недовірків і тих, що недовірків удають, залишимо на боці, бо ними й не варт займатись. Це люди дуже тупого розуму, мудрагелі й звичайно дуже хиткого характеру. Натомість варт зайнятись тими, що вірять у Бога.

Християни-українці побожні, ходять до церкви, моляться голосно й тихо, дають на Боже, сповідаються, відбувають приписані релігійні практики — словом: на загаль, нічого їм не можна закинути.

Та коли ближче вглянути у їхні діла, вникнути в їхні думки, то виглядає, що немов кажуть: »Бог є, але що Богові до того, що я роблю, чи думаю? Бог собі існує, а я собі існую. У Бога свої діла, а в мене мої«...

Це значить, що нема тісної, сильної духової сполуки з Богом. Нема правдивої любови до Бога. Часом є трохи боязни, але любови нема. А час би зрозуміти засадничу річ. Адже й давні погани боялись своїх божків. Наші предки, як складали жертви поганському божкові Перунові, то тільки тому, щоб його задобрити, бо він страшний, грізний і мстивий. Невже ми християни - католики теж на поганський лад маємо розуміти нашого Всемогутнього, найласкавішого й найліпшого Отця Небесного? Ні! Ми не можемо так думати, так поступати. Наша віра повинна основуватись на любові до Бога!

Що це значить?

Значить це, що всі наші думки, замисли й діла ми повинні спрямувати на ясний шлях любови до Господа Бога. Боязнь повинна в нас бути, але тільки на те, щоб у хвилинах спокус діавола, того відвічного нашого противника, ми мерзились злим ділом, чи злою хочби думкою образити Отця Небесного. Бо хто тільки боїться Бога, але не любить Його справжньою, великою, чинною любовю, той негідний називати себе християнином і бути членом соборної, апостольської Церкви.

Щоб це було більш ясне, то нехай нам послужить такий приклад із нашого життя, який часто всі бачимо.

У одних батьків (родичів) діти самі собою слухняні й стараються вгадувати й виконувати волю своїх батьків. Чому? Бо люблять батьків. Таким дітям було б дуже прикро й боляче непослухом образити батьків. Таким дітям добре, де добре, але найкраще вони почуваються при батьках. Батьки — вдоволені такими дітьми. Люблять їх і дбають, пильнують і запопадливо працюють, щоб забезпечити будучність своїх дітей. В такій родині панує спокій, згода й щастя.

У інших батьків діти теж слухняні, але тому, що бояться їх. Там, де тієї кари не сподіваються, о, там вони не дбають, щоб догодити батькам. Батьки до таких дітей відносяться байдуже, часом із погрозами, ба навіть із побоями. В такій родині нема спокою, нема щастя, бо любови нема.

З цього прикладу бачимо, що любов куди важніша від боязні. Де рішає тільки боязнь, там небагато хісна.

* * *

А чи христіяни-українці теж залюбки творять волю Божу і люблять Бога усім своїм серцем? Прочитай, читачу, цю книжечку до кінця, а побачиш, які ми є.

Погляньмо на щоденне наше життя в родинях, у товариствах і організаціях, у суспільнім житті. Чи все йде по Божому? О, якщо б справді все йшло так, як наказує нам католицька віра, то ми були б не в тому положенні, що тепер.

У нас у родинях, товариствах і організаціях незгода, інтриги, зависть, сплетні й підюджування. Рідко трапиться, щоб рідні брати жили в згоді. Гризуться за скравок межі, чи клаптик невжитку, гірше заїлих звірів! Нераз позбуваються майна на процеси і сходять на жебраків, а на шлях любови та християнської покори ступити не хочуть. Сварки, проклони, бійки й убійства частіше бачимо, ніж згоду, мир та любов.

А як живуть сусіди? Сусід сусіда повинен так цінити й шанувати, мов найріднішого брата, бо сусідство тим і цінне, що один одному може при всякій нагоді стати в допомогу ділом, чи порадою. Тимчасом курка, чи поросля, або якась така марна дрібниця, що не варт і сотика, спричинить нераз такий роздор, таку ворожнечу, проклони, погрози,

або й побої та кримінали, що аж соромно подумати! А оба ці сусіди християни - католики, оба українці. В обох найвищі слова: Бог і Україна.

»Хто каже: люблю Бога, а брата свого (розумій: не тільки брата, але ближнього, бо всі ми брати в Христі) ненавидить, той лгун« — каже Ісус Христос. λ

Воно ясне. Хто ненавидить брата, чи ближнього, той не може любити Бога. Бог — це найвища любов і хто її в серці не має, той заперечує самого Бога.

Хто працював хочби й не довго в товариствах чи організаціях у селі, чи в місті, той ствердить, що й тут не все по заповітам Божим іде життя і праця. Взаємні підозріння, недовірчивість, інтриги, поговорки поза плечима та вслід за тим сплетні, що очернюють нераз Богу духа винних людей!

λ Нехай читач не зрозуміє нас зле. Іде нам не про різниці в поглядах, у справах підрядних. Різниці думок все й усюди бувають. Якщо б кожний з нас однаковісінько відчував і думав і чинив, то тоді панувала б мертвечина. Це власне добре, як є різниця в поглядах, у розумінні поодиноких справ. Тоді йде оживлена дискусія, обмін гадок, повстають щораз нові проекти, доцільні поради й т. п. І як це все відбувається поважно, річево, з любовю до самої справи, то тоді життя йде вперед, росте, розвивається на славу й добро установи.

Але таких проявів маємо дуже мало. Звичайно є так, що в установах іде скрита, або явна гризня членів із членами ізза різних причин, що з установою не мають нічого спільного. Багачеві не подобається, що бідний розумніший, бідному не в смак, що багач впливовіший. Молодому не подобається, що старий сидить в установі, бо по його розумінні старі повинні б сидіти на печі. Старим знову не подобається, що молоді завчасу горнутья до про-

воду. Той не з такої партії, а той знову з власних розрахунків працює і т. д. Як прийде до виборів у провід до товариства, чи установи, то починається чиста війна. Одні на одних кидають болотом, очерненнями, сваряться, взаїмо ображуються, а буває, що доходить і до чинної зневаги.

Дуже часті суди, все одно: урядові, чи громадянські, тяганини й знову наклепи. Менше завзяті відходять знеохочені, розжалені, огірчені. Інші, зайняті гризнею, не мають часу на працю в установі, а установа, чи товариство, мов та опущена сирітка, нидіє, аж поки зовсім не загориться! Але в усіх тих «героїв» із уст і думок не зходять наші найбільші слова: Бог і Україна.

Люди — не янголи. Буває, що й посперечаються. Але де панує любов до установи, чи товариства, де є любов до загальних справ і взаємно одних членів до других, там така суперечка скоро вляжеться і члени не підуть на шлях роздорів, тільки будуть у згоді та єдності далі працювати.

Та це є можливе тільки там, де є любов до ближнього. Це теж одна з найважливіших заповідей: «Люби ближнього свого, як самого себе».

Погляньмо тепер трохи ширше, на наше партійне й міжпартійне життя. Може там краще...

Партійне життя і партійна праця були б добрі, якщо хтось видвигнув би таку партію і дав їй таку програму, що до неї не можна б нічого вже додати ні відкинути. Але це неможливе. До тепер ні один нарід не основав такої партії з такою ідеальною програмою.

Кожна з партій намагається своєю програмою здійснити свої задуми. Є партії, що їм це вдається з більшим, чи меншим успіхом; є такі, що розростаються, могутніють але є й такі, що в самому зародку марніють і гинуть. Це залежне від того,

котра партія стала більше, чи менше на життєвий ґрунт, на правду й чесність.

Стовідсоткові партійники й симпатички даної партії теж гризуться між собою. На вічах і зібраннях виринають усякі непорозуміння, негодування, закиди, очернювання. Підозріння одних на других, недовірчивість і зависть ще більші, ніж у товариствах і установах. Одні пруться в отамани, другі осягають їх із висот, бо хочуть самі там бути, або своїх приятелів там поставити. Найчастіше буває, що посварившись та пообливавшись поміями, розїзджаються, нічого важного не порішивши, не намітивши пляну праці, не зорганізувавши потрібні сили до акції.

Тоді починається часописна боротьба. Часописи інших партій (бо кожна партія розуміє силу преси й старається мати свій часопис) із нетаєною втіхою витягають усі бруди на денне світло, усі справжні та уявлені хиби, роблять закиди й злорадський крик. Втоптують у грязь навіть найкращі задуми видніших одиниць і т. п. Так в нас було до недавна.

Так є частинно і тепер.

Тимчасом і провідники даної партії, всі її члени і всі редактори часописів інших партій — це українці-християни. Всім найдорожчі дві слова: Бог і Україна. Найдорожчі, але тільки словами...

Погляньмо на наше міжпартійне життя.

Тут уже гризня безприкладна. Правдивий християнин-католик і беззастережний українець мусів скривитись, читаючи донедавна напастливі статті одних партійців на других. Всю облуду, брехню, яку тільки людська уява може придумати, кидали на папір і пускали у народ. Думали собі, що роблять прислугу народній справі, думали, що роблять добре діло... В тих самих часописах на інших сторінках читачі вчитують: »В єдності сила«, »Згода

будує, а незгода руйнує і г. п. високі й шляхотні думки. І таким редакторам і видавцям часописів здається, що все в порядку. Їм здається, що читачів можна раз затроювати ненавистю та кормити облюдою, а раз підносити їхнього духа на височінь шляхотних поривів. Редактори спокійно їдять, спокійно лягають спати, бо вірять, що служать двом найвищим поняттям Бог і Батьківщина, Бог і Україна!

* * *

В наддніпрянській Україні, в часах, коли починалось будівництво незалежності, вели свою руїницьку роботу три партії: соціялісти-федералісти, соціялісти-революціонери та соціялісти-демократи. Була ще й четверта, найстрашніша партія: большевицько-комуністична, але її не враховуємо, бо вона нічим не доказала, що хоче добра Україні.

Усі ці три партії безумовно хотіли української держави, але разом із тим так зажерто себе поборювали, що кожна явно й славно голосила: Якщо Україна не буде рядитись по думці програми нашої партії, то хай краще не буде ніякої України! Провідники й визнавці кожної партії подавали на скажених звірів. Про якусь уступчивість, або хоч маленьке порозуміння тих партій між собою — не було й мови! Одна одну була б проглотила навіть тоді, коли це коштувало б саму державну незалежність.

І доборолись...

Самі партійники-українці допомогли вбити державність України, допомогли кинути Україну під ноги червоному катові!

Помагайте, недолюдки,
Матір катувати!

Справдились слова поета.

А провідники тих партій, як котрі. Одні згинули з рук большевиків, одні опинились на еміграції й до сьогодні чваняться своїми партійними програмами, а одні пішли на службу комуністичній владі. А там, дослужились здебільша підвалів Чека та зимних і страшних таборів на Соловках. Але всі мають принаймні ту »втіху«, що нема України такої, якої вони не хотіли...

Доборолись!

Комуністи по хижацьки плюндрують Україну, винищують народ голодом, розстрілами й переселюванням у далекі області північної й східної Росії. Мільйони наших братів винищили фізично та морально, вже довгі літа розкладають душу наших земляків над Збручем. Насильно насаджують страшне безбожництво, доми Божі замінюють у шпихлірі, театри, клуби, тощо. Славний монастир, Печерську Лавру в Києві перемінили в безбожницький музей, а мощі святих наших Угодників повикидали, збещестили. Всю українську молодь виховують у повному невірстві, що ще гірше за поганство! Та мимо всього народ хоче віри, хоче Бога, потайки молиться, хрестить діти. Але за таке комуністи люто карають. Не диво, що народ ховається з Богослужбами по пивницях, льохах, лісах і дебрах, як за часів Нерона і інших жорстоких римських царів!

Так, немов у перших століттях по Христі, коли перші християни крились по темних печерах-катакомбах, зійшла там віра в Бога в підземелля.

Запанувала там страшна моральна й матеріальна руїна. Тому нема сьогодні ні однієї щирої української душі, що з тугою не чекала б визволення нашого народу зпід большевицького обуха-ярма.

!Кожний свідомий українець і українка повинні застановитись над тим, **чому там так сталось?** Сталось так, бо не було там любови, бо не було

там єдності! Трудно собі уявити Україну без великої християнської любови, а вслід за тим — без Божої опіки, без Божого благословення.

Святі слова: Бог і Україна злучені з собою так тісно й нерозривно, як тісно й нерозривно злучений Бог із душею людини і навпаки. — Без Бога, без сповнювання Його закону, без любови до Нього й до ближніх, без єдності і згоди — не буде добра нашому народові, не буде вільної України не буде щастя нам усім!

* * *

Свого часу Україна знехтувала заповіт Христа, потоптала Його волю. Сповнився гріх, що небавом Україна мусіла його довгі століття покутувати.

Св. Володимир Великий, великий князь київський, прийняв Христову віру від Греків. Греки тоді були в церковній єдності з Римом і Папа римський був головою вселенської, католицької, Христової Церкви, як на Сході, так на Заході. Тимсамим Україна, хоч підлягала царгородським патріярхам, визнавала головою Церкви святішого Отця в Римі.

Та сталось так, що в одинадцятому столітті гордий грецький патріярх, підтримуваний намовами царгородського цісаря, проголосив себе головою Церкви й хотів, щоб Папа йому підчинився.

Це був крок проти Христової волі.

Ісус Христос перед вознесенням на небо оснував Свою святу Церкву словами, сказаними до апостола Петра: »Ти є Петро (камінь) і на тім камені збудую Мою Церкву і пекольні сили не переможуть її. І що звяжеш на землі, буде звязане в небі, а що розвяжеш на землі, буде розвязане в небі«. В євангелії св. Івана читаємо ще такі слова Ісуса: »І буде одне стадо і один пастир«.

Як ці Христові слова розуміти?

Св. Петро, як знаємо з св. Письма, відрікся був Ісуса, але потім гірко розкаювся і приляг з такою гарячою любов'ю і вірою до Христа-Бога, що Ісус на такій сильній, мов камінь, вірі постановив оснувати Свою Церкву, одну, єдину, щоб було одне стадо і один пастир.

Сам Христос залишився і далше й буде до кінця світу невидимим головою Церкви, але людям треба було дати людське. Треба було настановити когось із Апостолів своїм видимим заступником на землі. Ото ж Ісус Христос настановив св. Апостола Петра Своїм наступником, словами: »Паси ангці мої, паси вівці мої«.

Цими словами дав Ісус Христос Апостолові Петрові найвищу церковну владу на землі. Св. Петро, що довгі роки прожив у Римі і сповняв там апостольську працю, заложив там свій престол, у Римі, як видимий начальник цілої Христової Церкви.

Тепер легко зрозуміти, чому грецький патріярх, оголосивши себе головою Церкви, зробив тяжкий промах, бо знехтував волю Христа-Бога.

Та вплив тодішнього цісаря в Царгороді був на ті часи такий великий, що царгородського патріярха послушали не тільки самі греки, але й інші східні народи, що враз із ним — з часом — попали в схизму (відірвання від св. єдності з римським престолом).

Україна довго не піддавалась цьому впливові, довго не розривала єдності з Римом. Були навіть між грецькими патріярхами з одного, та київськими митрополитами й українськими князями, з другого боку гострі непорозуміння. Але вкінці знайшлись і в Україні люди горді і впливові та й повели так справу, що Україна теж приступила до схизми й зірвала єдність з Римом.

Урвалась золота нитка церковної єдності, урвався й золотий вік української католицької Церкви! Настали часи занепаду і нещастя. Як до того часу — Україна була могутня й славна, а Церква в Україні процвітала розкішною китицею пахучих квітів, так потім у схизмі — почався сумерк нашої держави.

Україна підпала під політичний вплив Москви, бо москвини стали вперто твердити, що вони й українці — один народ, бо визнають одну «православну» віру. Коли додати, що давно наш народ справді мало звертав уваги на народність, то загроза пішла велика. За сотні літ і справді народ наш став собі міркувати, що, коли одна віра в москалів і українців, то одні й другі — один народ. Хоч бачили виразну різницю в мові, вдачі, звичаях і обичаях, проте єдинила їх одна віра. І було це одним із найбільших нещасть України!...

Українці не протиставились нахабствам Москви так рішуче, як могли були протиставитись, коли б не опинились разом із москалями в злощасній схизмі. А далі — княжі, а згодом гетьманські міжусобиці — доконали руїнницької роботи. Прийшла ганебна московська неволя, а за нею всі ті сумні наслідки, що про них знаємо з історії. Москаль, наївшись українського хліба, ліз своїми лабетамі в душу України і плямив та нищив нас — з монгольською озвірілістю.

І навіть тоді, коли надійшов момент визволення, в 1917 і 1918 рр., навіть тоді наші провідні люди не зразу зважились одірватись політично й духово від мачухи Москви. Аж згодом, і то після провокацій самих москалів і на рішуче домагання свідоміших наших одиниць, видала влада в Києві універсал і остаточно зірвала з Москвою.

Почалась будівна державна доба, що на жаль, не тривала довго. Нахлинула знову Москва... Тим разом червона... Що дальше було і як ішло — усі знаємо.

Чому?

Бо не було любови, не було єдності сердець! Не було й до тепер нема того шляхотного цементу, що людей об'єднує, джерелом якого є сам Бог. Бог, найвища любов. Любов людей до Бога й до ближніх — це Його перший і головний заповіт.

Усе в нас було: завзяття, розмах, чин, жертва, тільки любови, виrozumіння, взаємної пошани, єдності думок і сердець — не було. Не було любови брата до брата, українця до українця, тому й не було Божого благословення.

Ми вже згадували про партії на Вел. Україні. Тоді по українських селах увихались всілякі агітатори й юдили одних на одних. Виринуло багато амбітників-отаманів, що за всяку ціну хотіли панувати, дарма, що на нічим як слід не розумілись. Заїло обороняли погубної своєї програми, зі шкодою для України. Розпинали Україну, може й самі цього не знаючи...

Очевидна річ, що з такої гризні мусить скористати хтось третій. І не забарився — скористав. Тепер — Україна стогне, кидає мільйони жертви найкращих синів червоному молохові й не знати, коли цьому край буде. А всьому — ми винні, і тільки ми.

* * *

Треба нам твердо вірити, що кінець тій недолі таки прийде колись. Вселаскавий Бог таки змилосердиться колись над нами. Пригадаймо собі з історії, які то жертви клала Україна в боротьбі зо степовиками, з гунами, половцями, печенігами, татарами.

Вірно, що Господь призначив Україні велику місію. Найперше понести світло Христової віри в східню й середущу Європу, а далі захищати своїми грудьми Європу від заливу кочевиків. Свого часу Україна

Львівська державна
наукова бібліотека

д

256

сіяла проміннями великої духової культури на західню Європу. Пригадаймо собі наші славні монастирі, між ними їх перлину: Печерську Лавру. Пригадаймо собі тодішніх наших учених черців, великого літописця Нестора, славного бесідника Іларіона, преподобних святців Антонія і Теодосія! Пригадаймо собі часи святого князя Володимира, Ярослава Мудрого...

Минулося... Але місія України незакінчена! Вона пролляла цілі моря живої крові в боротьбі з ворогами: половцями, татарами, а в кінці — з найстрашнішою червоною, большевицькою ордою. І хоч сама тепер стогне в її кігтях, проте Європа врятована.

Її кровю врятована...

Провидіння Боже — не звільнило нашої святої, терплячої України від сповнення великої місії. В майбутньому, може й близькому майбутньому вона має обновитись і повернути під омофор єдиної, святої, католицької Церкви так, як було за св. Володимира.

В це мусимо твердо вірити.

Але в цій вірі мусимо основно відродитися! Мусимо викинути зі свого серця усяку незгоду та распрію. »Возлюбим друг друга« — щирою, великою любовю!

* * *

/ Як читаємо, або слухаємо історію України, то не можемо цієї історії спокійно ні читати, ні слухати. Душа наша страждає, ридає. Історія України — то Голгота. Дуже мало в ній ясних, радісних моментів. Уся нитка нашої історії — це правдивий Христовий шлях. — Якже не плакати, не сердитись, як не мати святого обурення? Свої рідні діти, українці найтяжче їй шкодили. Втоптували в ярмо, зраджували червоним катом, продавали, розпинали!

Ну, а ми?

Ми сьогодні маємо право назвати себе національно свідомими. Ми так любимо Україну, що й самі не знаємо, чи можна її більше любити. Аж до сліз! Деклямуємо патріотичні вірші, говоримо патріотичні промови, читаємо патріотичні книжки. Але наші вчинки — густо-часто кажуть щось інше.

Гриземось не гірше наших несвідомих предків. Ненавидимо часто один одного так тяжко, так дико, з цілої душі! І до цієї ненависті не треба навіть поважної причини. Сусід ненавидить сусіда, як той має клаптик ріллі більший, або кращий, як має в стайні одну худобину більше, або кращу. Ненавидить робітник робітника за кращий, чи легший заробіток. Завидуємо ближньому шматка хліба або кращої посади. Побиваємо до крови сусіда, як вижне на межі траву, або відоре на палець! Пильнуємо гонорів і судимось і наповняємо кишені звичайно чужих адвокатів, бо свої вже соромляться тих усіх «гонорових» розправ! Можна наводити міліони й міліони наших прогріхів так у простолюддя, як і між інтелігенцією.

Замість будувати своє майбутнє, ми нарочно так робимо, щоб руїна більшала, поглиблювалась. Своїми вчинками наносимо Церкві й народові болів, ран, страждань і відсуваємо той святий момент визволення України з червоної неволі. /

* * *

Сотні, тисячі нашого народу день-у-день заповнює коритарі й кімнати судових будинків. Видзвонюємо чоботами по камяних долівках, сидючи, або поспиравшись об стіни, терпеливо чекаємо, що суд присудить. Ой, бо тяжко нас образив сусід, там у сварці якось так негарно назвавши! «Образа гонору!» «Я йому покажу!»...

І десь тих грошенят на сіль, на нафту, на пожиточну книжку чи часопис нема, але на суд за образу гонору мусять бути! Корову, коня чи ялівку продаємо й судимось... »Нехай піду з торбами, але йому, сякому-такому покажу!»

Або за бійку. Нераз самі спричинимо цю бійку, а відтак до суду. І десь така тоді в нас завзятість, що якби її повернути на добре діло, то можна б чудес доказати! Самі судді — звичайно намовляють перепроситись та поєднатись — так ні! »Нехай мій ближній зігніє в криміналі, я йому покажу!»

І виходить таке, що ближній не дуже то в криміналі гніє, але за те коштів має одна й друга сторона, що не міра! Та це нам байдуже.

Пильнуємо свого »гонору«, але не там, де ми його повинні пильнувати. Де треба постояти за якусь релігійну чи народню справу, там нас нема. Як хто ганьбить наші святі почування, як поневіряє наші святощі релігійні, національні, тоді нема в нас завзяття. Як увесь Божий рік читаємо часопис, не заплативши передплати, то тут у нас гонору нема. Як скривдимо слугу, робітника, або не віддамо ближньому довгу, то наш гонор чесний і несплямлений... Як у наше свято чи в неділю торгуємо з жидами, то це, на нашу думку, в порядку. Тут наш »гонор« ні трохи не терпить. Але, як сусід, чи брат сказав щось, або вдарив — о! тоді ми готові майна позбутись, а йому не даруємо!

Скравчики меж і процеси за них коштують нас мільони річно! Але церкви, захоронки, або народнього дому — нераз нема за що побудувати.

Живимо нашою ненавистю сотні чужих адвокатів, на судові скарги видаємо сотні тисяч, бідніємо й наших братів до бідноти доводимо.

Ось як ми сповняємо Божі заповіді! Ось як ми »любимо« брат брата!

Скільки гріхів тяжких день - у - день творимо супроти нашого Господа! Скільки раз розпинаємо нашого Ісуса Христа — ненавистю до нашого брата. Коли слухаємо наук про Христові страсти, про муку й смерть на хресті, то думаємо зі드хаючи: »Господи! Чому ті жиди були такі нерозумні, такі злі, жорстокі, що так Тебе, доброго, споневіряли та мучили«?

А ми ж христіяни. Ми визнавці Христової науки й святої Його правди. Чи ми Його наново не розпинаємо? Кожний наш гріх супроти Нього — це нічого іншого, як терневі колючки на святій Ісусовій скрані. Кожний наш проступок проти любови, якої нас так дуже учив і нам наказав Христос — це гостре копіє в Його святу груди!

Так. Признаймося. Як чимнебудь шкодимо нашому ближньому, то вбиваємо гострі цвяхи в руки й ноги Ісуса. Прибиваємо Його на хрест! Розпинаємо Його не гірш жидів і фарисеїв.

Такі ми христіяни; так то сповняємо найважніший Заповіт Христа, Заповіт любови. І чиж має нам Господь за це все благословити?..

* * *

Бог і Україна!

Вони так тісно злучені з собою, що не можемо шкодити Україні без гріхів проти Бога й навпаки: не можемо грішити проти Бога, без шкоди для свого народу.

Кожний з нас є малесенькою часточкою великого українського народу. І кожний з нас обов'язаний робити тільки те, що приносить користь цілому народові. Інакше будемо шкідниками й злочинцями. Заслужимо собі на проклін усіх грядучих поколінь

і не залишимо по собі доброї згадки. Згинемо як марні черваки, без сліду й слави.

Душа кожного з нас тісно зв'язана з Богом. Вона відкуплена найціннішою кров'ю Ісуса Христа. Свою душу, цей єдиний, неоцінений скарб від Бога, повинна кожна людина зберігати в найбільшій чистоті, щоб у хвилині смерті й Суду Божого віддати цю душу Богові чисту, ясну, не заплямлену.

Кожний з нас обов'язаний поступати так, щоб не ображати волі Всевишнього, не грішити, бо тоді опинимось у рядах тих, що збунтувались проти Бога і Він відкинув їх від лиця Свого.

З усього тут сказаного висновки такі:

Добрий і щирий патріот-українець не може бути безбожним, не може переступати заповідей Божих і церковних, бо знає, що наносив би велику шкоду своєму народові, а крім того заслужив би собі справедливу кару перед Богом і народом, творцем усіх народів.

І відворотно:

Віруючий, релігійний українець не може шкодити своєму народові, мусить його любити чинно, бо знає, що в противнім випадку нехтував би волю Господню й грішив би проти Бога.

Молімся щиро й віддано Господу Милосердному, щоб освітив нас Своєю ласкою, щоб додав нам сил сповняти щиро Його заповіді і єдиної вселенської, католицької Церкви та бути ревними у вірі. Бо »без віри не можна подобатися Господеві«, каже св. Апостол Павло. Ні одиниця, ні тимбільше нарід без гарячої, діяльної віри в Бога — не подобається Господеві, а вслід за тим — Господь не буде йому благословити в його дочасному житті та розвою, а тимбільше — в духовому, надприродному. Те саме коротко та ядерно каже наша народня приповідка, що »без Бога — ані до порога«. Ні кроку вперед

не зробіть ні одиниця ні нарід без Бога, Творця
й Батька усіх народів.

Тому повторюємо з притиском: найкраще лю-
бить свій нарід та найвірніший йому той, що Гос-
пода любить і щиро Йому служить.

Бо без Бога і Його св. Закону — нема силь-
ної, щасливої Батьківщини!

Отже з Богом — для Батьківщини, для
України!

М. Ф.

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

„Католицькі Читані“

дешеві, популярні книжечки для в

Це дуже дешеві й приступні книжечк
гійного змісту. В 1-18 числах є бесіда про ті правди
нашої св. віри, які фальшують чи заперечують вороги
католицької Церкви, всякі іновірці-сектанти.

Також для тих людей, яких не стати на дорогі,
обемисті релігійні книжки — а які хочуть релігійно
образуватися — є призначені книжечки з бібліотеки
Католицьких Читань. Кожну книжечку читається ці-
каво, мов яку повість. Просимо переконатися!

Досі появилися отсі книжечки:

1. І буде одне стадо і один пастир . . .	Ціна 5 гр.
2. „Радуйся Благодатная“	” 5 ”
3. Стережіться облудних пророків	” 5 ”
4. Поза Церквою нема спасення	” 5 ”
5. Поеднання	” 5 ”
6. „Не бороніть дітям приходити до мене“	” 5 ”
7. В церквах благословіть Господа	” 5 ”
8-9. „Радуйся живоносний Хресте“	” 5 ”
10-11. Сектанти	” 10 ”
12-13. З темряви до світла	” 15 ”
14. Обережно з вогнем ч. 1.	” 5 ”
15. ” ” ” ч. 2.	” 10 ”
16. Чому я покинув „нову віру“?	” 5 ”
17. Чому я знову став католиком?	” 5 ”
18. Штунда, її блудна наука	” 10 ”
19. Бог і Батьківщина	” 10 ”

Дальші книжечки приготовляємо до друку!

Ціна їх така приступна, що навіть найбідні-
шого стати. Боронім св. віру перед ворогами! Але
наперед знаймо її добре!

PA 256

Бог і Батьківщина